

noi și totodată a posibilităților lui de explorare și exploatare.

Po îngă utilitatea informativă și interpretativă, monografia Constantin Vodă Brincoveanu se remarcă și prin notabile calități stilistice, ce sporesc atracția pe care o exercită asupra cititorului.

Nelindos înă că abordarea unei asemenea teme, pretențioasă, stufoasă și nu lipsită de controverse, lăsa loc și unor observații critice. Nu este locul să mici în intenția noastră de a face un inventar amănunțit al acestora. Iată doar cîteva.

Tratarea inegală a componențelor politice externe a lui Brincoveanu, politică pe care s-a ridicat înregul edificiu brincovenesc, astfel fiscalitatea sau opera sa construcțivă nu găsesc nici spațial cuvenit în economia monografiei, nici tratarea sau înțelegerea necesară. Deși lucrarea nu este lipsită de unele materiale ajutătoare, cum arămat, poate nu ar fi fost rău să i se mai fi adăugat un tabel cronologic cu faptele Domnului ca și o listă a monumentelor artistice ale acestei epoci atât de înfloritoare. S-au mai stricurat și unele greșeli de corectură, mici scăpări care cu mai multă atenție ar fi putut fi evită.

Cu toate acestea, lucrarea celor doi muzeografi bucureșteni, Stefan Ionescu și Panait I. Panait reprezintă o incontestabilă realitate a genului, o pertinență investigare, înțelegere și tratare a domniei lui Constantin Vodă Brincoveanu.

CONSTANTIN
CAZANISTEANU

NICOLAE DEMCENKO „UNELTELE AGRICOLE LA MOLDOVENI, DIN SEC. AL XVIII-LEA ȘI PINĂ LA ÎNCEPUTUL SEC. XX”

Numele lui Nicolae Demcenko s-a făcut cunoscut în etnografia Republicii Socialiste Sovietice Moldovenești, cu cîtiva ani în urmă, cercetătorul cîştigându-și notorietate prin numeroasele sale lucrări în domeniul etnografiei agrare în special, publicate în diferite reviste de specialitate din URSS. În fruntea tuturor acestor lucrări, se află, prin

* Н. Демченко. Ландшафтно-технические орудия молдаван XVIII-начала XX вв. Под редакцией доктора исторических наук В. И. Донженко. Академия наук МССР Институт истории. Издательство Карты молдавской Картины 1967, 164 р., 21 hartă + 85 fotografii și desene.

proprietă și importanță, lucrarea apărută la Chișinău, în 1967. „Uneltele agricole la moldoveni din sec. al XVIII-lea și pînă la începutul sec. al XX-lea”. Este demnă de remarcat problematica capitolelor, astfel, primul capitol cuprinde: I. Condiții de dezvoltare a tehniciilor agricole în Moldova, condițiile natural-geografice, condițiile social-economice, sistemele de agricultură din sec. al XVIII-lea pînă la începutul sec. XX; II. Uneltele de prelucrare solului, uneltele de arat, uneltele de mină, uneltele de grăpat și tăvălugit solul; III. Uneltele de cules și treierat a păioaselor, mijloacele și uneltele de cules, mijloacele și uneltele de treierat.

Autorul a avut drept scop studierea materialelor referitoare la uneltele de muncă pentru prelucrarea solului, a sistemelor agrare, scoaterea în evidență a deosebirilor locale în construcția acestor unelte, de asemenea uneltele de cules și de treierat, făcindu-i cîrtitorului cunoștință cu procesele muncii, legate de economia agrară moldovenească, a cules și prelucrat materialul legat de terminologie, ca pe analiza tuturor acestor fapte să se poată scoate în evidență trăsăturile generale, în acest domeniu ale culturii materiale pentru toți moldoveni.

Autorul se folosește, în lucrarea sa, de un bogat material comparativ referitor la uneltele agricole, la terminologia acestora, făcindu-uz de lucrările popoarelor învecinate atît slave, cît și cele neslave, români, unguri, germani, căutind prin aceasta, să elucidizeze problema apariției uneltele de arat la moldoveni.

Pe baza unei bibliografii vaste, în mareă majoritate românească, autorul aduce unele contribuții de seamă asupra inventarului agricol din această zonă, cuprinsă între Prut și Nistru. De altfel, trebuie să arătăm că problemele legate de unele se pare că l-au pasionat mai mult pe autor, acesta constituind, de fapt, esenta lucrării de față. Mai sint tratate deopotrivă și cu multă competență probleme ca: apariția uneltele de arat, evoluția lor în timp; abundenta terminologiei, cît și răspindirea diferențelor tipuri de unele în spațiu. Toate aceste probleme sunt bine ilustrate cu ajutorul hărților efectuate de către autor, cît și cu o serie întreagă de fotografii. Din tot acest material bogat se pot trage o serie de concluzii extrem de valorioase asupra agriculturii în perioada dată, asupra evoluției uneltele de arat, asupra formelor de proprietate etc., de asemenea se văd legăturile sociale-economice și influențele reciproce existente între moldoveni și celelalte popoare învecinate.

Lucrarea, după problemele pe care le ridică pară să fie exhaustivă. Ea reprezintă un instrument util pentru cercetătorul care dorește să abordeze probleme legate de

economia agrară în general și a moldovenilor îndeosebi. Scrisă într-un stil atractiv, lipsit de monotonie și prezentată în condiții grafice bune, lucrarea se consultă destul de ușor și placut.

În concluzie se poate spune că lucrarea lui Nicolae Demcenko reprezintă un succés științific remarcabil. Înscriindu-se printre cele mai valorioase lucrări de etnografie contemporană sovietică.

R. O. MAIER

GRĂDINA ZOOLOGICĂ DIN SOFIA

Nu este mare. S-ar putea chiar spune că este o grădină zoologică mică pentru cei 800 000 locuitori ai capitalei bulgare și pentru numerosii săi vizitatori. Nu și-a schimbat locul de cînd a luat naștere, la începutul acestui secol, cu singura deosebire că pe atunci se afla în afara orașului, la poalele dealurilor acoperite cu vii, dincolo de care se înalță muntele Vitoșa, pe cînd astăzi este aproape în centrul orașului, care a crescut în jurul ei.

Cu toate noile construcții ce i-sau adăugat în ultimi anii, Zoo din Sofia și-a păstrat încă vechea împărțire: colțul maimutelor, fazaneria, curtea elefantilor, lacul lebedelor și flamingilor, sirul mărilor felini și o largă „ograda”, în care se plimbă rare și giște sălbatică din Europa și din America, amestecate cu pelicanii creți și obișnuiti, cu tot felul de stirci și pescăruși galăgioși.

În apropierea acestei ogrăzi, o volieră înaltă adăpostează pe ultimii reprezentanți din ceea ce a constituit cîndva mîndria acestei grădini zoologice: vulturii! Cîțiva pieșuși suri și doi zăgani privesc, cu un aer indiferent, publicul ce se perindează de zi în zi prin fața lor. Putini stiu că acești zăgani sunt urmașii vechiului cuplu care — unic în lume — a acceptat să-si construiască un cuib și să-si crească puii în plin oras, în mijlocul multumii curioase, cincisprezece ani la rînd! În fiecare an, oul singular, clocit aproape două luni, dădea naștere unui pui pufoș, firav. Din toti acești pui, unul singur a ajuns la maturitate. Spore deosebite de părintii săi și de toti zăgani capturăți adulți, el n-avea gulerul ruginiu, ci alb, poate din lipsa oxidului de fier în apa în care se imbăia.

În fața vulturilor se află stîncile urșilor, cu cele trei deschideri înțunecoase ale „grotelor”, care nu sunt de fapt decît niște cuști ridită, în care urși dorm și sunt hrăniți, cu accesul ascuns în verdeță deasă. Acolo și un mic lac, un arbore uscat, cu trunchiul și crâncile lustruite de ghearele generațiilor de urși care au